

Numer 82: Materialność sztuki w Europie Środkowowschodniej epoki przednowoczesnej

Termin nadsyłania tekstów: 31 maja 2026

Druk numeru: grudzień 2026

Redaktorka tematyczna numeru: prof. dr Aleksandra Lipińska

Historia sztuki przednowoczesnej, długo skoncentrowana na problemach formy i treści, w ostatnim trzydziestoleciu – w ramach *material turn* i *practical turn* – zaczęła poświęcać więcej uwagi materialnemu aspektowi artefaktów. Dzięki tej intensyfikacji badań wiemy dziś więcej nie tylko o cechach i historii zastosowania poszczególnych materiałów i technik artystycznych, ale także o tym, w jaki sposób materialność współtworzy znaczenie dzieła i determinuje jego odbiór. Cyrkulacja materiałów i wiedzy technologicznej jest badana jako ważny składnik komunikacji międzykulturowej oraz strategii reprezentacyjnych zleceniodawców i artystów. Dostrzeżono także znaczenie ucieleśnionej wiedzy rzemieślników i artystów (*embodied knowledge*), pozwalającej spojrzeć na proces produkcji materialnych obiektów z zupełnie innej perspektywy niż ta podyktowana przez deklaratywną i normatywną literaturę traktatową. Wielodyscyplinarne badania prowadzone we współpracy z restauratorami oraz przedstawicielami nauk przyrodniczych, które praktykuje tzw. techniczna historia sztuki, dostarczają danych umożliwiających zweryfikowanie niektórych tez historii sztuki oraz inspirujących do nowych pytań badawczych. Także eksperymentalna rekonstrukcja historycznych technik, od dawna stosowana przez archeologię, przynosi nowe cenne ustalenia. Z kolei spojrzenie na materialność dzieł z perspektywy ekokrytycznej pozwala na rekonstrukcję dawnych postaw wobec natury i ich konsekwencji.

Historia sztuki dysponuje więc dziś szerokim wachlarzem metod i perspektyw, które mogą także wzbogacić nasze spojrzenie na sztukę przednowoczesną w Europie Środkowowschodniej i jej pozaregionalne powiązania. Planowany numer „Quarta” ma na celu zmapowanie tego obszaru badań. Zachęcamy więc do nadsyłania artykułów, w tym również powstałych w zespołach interdyscyplinarnych, poruszających m.in. następujące zagadnienia:

- Materiały występujące w lub sprowadzane do Europy Środkowowschodniej, ich cyrkulacja i zastosowanie

- Historyczne techniki sztuk plastycznych, ich rekonstrukcja oraz ocena w oczach współczesnych
- Postawy wobec materialności obiektów i powstałe na ich kanwie narracje
- Eksploatacja materiałów i zastosowanie technik produkcji z perspektywy ekokrytycznej
- Historia badań nad materialnością dzieł sztuki w Europie Środkowowschodniej

Artykuły (od 20 000 do 40 000 znaków, w języku polskim lub angielskim, z możliwością dodania do 10 ilustracji) należy sformatować zgodnie z wytycznymi (do pobrania na stronie internetowej: <https://czasopisma.uwr.edu.pl/quart/for-authors>) i przesłać na adres quart@uwr.edu.pl do **31 maja 2026 r.** Redakcja zastrzega prawo wyboru spośród nadesłanych tekstów. Każdy artykuł jest poddawany procesowi recenzyjnemu zgodnie z zasadą *double-blind-review*.